

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Naročja se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Z glavo skozi zid.

I.

O cesarju Trajanu trdi cerkvena legenda, da ga je Bog na prošnjo papeža Gregorija Velikega vzel v nebesa, četudi je gorel že dolgo vrsto let v peklu. Ta legenda je močno povzdignila ugled papeža Gregorija Velikega, v zadrego pa je spravi a vse tomistiške filozofe. Sveti Tomaž z Akvina namreč uči, in to je tudi dogma rimsko-katoliške cerkve, da nihče iz pekla ne more v nebesa. Volja zavrnjenih je namreč docela pokvarjena, vedno obrnjena in edinole na slabo ter vsako izpreobrnjenje, kakor pri živih ljudeh, je nemogoče in izključeno. Kaj storiti?

Ali ti modrosloveci so si znali pomagati. Rekli so, da se je cela stvar vršila tako, da je bil Trajan liki Lazar obujen k življenju, da se je spokoril na tem svetu in potem bil vzet v nebesa.

K tem filozofom niso zastoj hodili v šolo naši klerikalci. Oni so, kakor zatrjujejo dannadan v «Slovincu» in na raznih ljudskih shodih, goreči prijatelji našega kmeta in delavca. Ali kljub temu so razbili že tretjič deželni zbor kranjski, in zopet so zamašili vir, iz katerega bi bil dobil v prvi vrsti naš kmet vsaj nekaj najnujnejših podpor. Da pa si ohranijo čudežno krinko neskončne ljubezni do ljudstva, to je do kmeta in delavca, in obenem dogma, da je le njih gospodstvo utemeljeno, so ovili obstrukcijo v novo obleko, — v obleko narodne navdušenosti.

Vsa puhlost kranjske obstrukcije, pomanjkanje vsake etične podlage te obstrukcije se nam kaže v nervozni hitrosti, kako se izpreminja njena oblika. Najprej se je zahtevala splošna in enaka volilna pravica. Neposredni povod obstrukcije pa je bil ta, da so klerikalci trdili, da se vrši v odsekih glavno delo in da so tam preslabo zastopani. Ker pa slone v celi Avstriji vsa javna zastopstva še na sistemu kurij, je bilo vendar presmešno pričakovati, da se bo ta velika revolucija proti obstoječim volilnim redom začela ravno na Kranjskem. Kdor zahteva, da naj na Kranjskem ne deluje deželni zbor, dokler se ne dovoli splošna in enaka vo-

lilna pravica, ni resen človek, temveč komik. In smešnost te zahteve je umorila zahtevo samo. Zaradi tega so pokazali klerikalni voditelji to zastavo le še včasih delavstvu med štirimi stenami. Zase pa so zahtevali peto kurijo, kakor njim ugaja, in mimogrede odpravo kurije velikega posestva ali vsaj skrčenje zastopnikov iz kurije velikega posestva. Obstrukcija se je vodila s kričanjem, razbijanjem, trobenticami in piščalkami. Ko pa se je deželni zbor zaključil, je bilo naše dobro ljudstvo zelo neprijetno razočarano.

Tukaj potrebujejo dobre pitne vode in, ker je nimajo, širijo se razne, posebno vročinske bolezni. Cestni odbori ne morejo shajati in ob požarih, ob toči in hudi uri ne more deželni odbor dajati nikakih podpor. Potreba je bilo najhujšega duhovniškega pritiska, potreba je bilo obljub, da so to le nekake vice, za katerimi pridejo kmalu nebesa klerikalne večine, da se je ljudstvo potolazilo.

Vsled tega so opustili to taktiko in nastopili novo. Letos so prišli v zbornico z obrazi, kakor volk, kateremu je ovca skalila vodo. Tisti voditelji, ki se ogrevajo za nemškega škofa Kahna, ki so narekovali slovenskim mladeničem na Brezjah pozdrav na nemškega škofa Nagla, in ki nimajo nič proti načelu, da naj se — če to kaže — pusti narodnost na strani, da se le ohrani vera, tisti voditelji so naenkrat našli svoje narodno srce. Letos so kar goreli za narodne svetinje in zraven seveda tudi za ljudske koristi. Obenem pa so objavili, da ne sprejmejo nobenega mandata v odseke zaradi katerih so prvo leto začeli obstruirati. Tu pa so se držali popolnoma načrtatomi stiskih filozofov, da se ohrani čudež in dogma.

Dr. Šustersič je predlagal, da naj da deželni odbor po uimah ponesrečenim 150.000 kron podpore, kje pa naj se vzame denar, o tem naj razmišlja liberalna večina deželnega odbora, razprave deželnega proračuna, kjer bi se moglo na to točko jemati ozir, pa ne pusti. V vsaki seji napravil se je deloma po klerikalni štafazi v zbornici sami, deloma po najeti galeriji škandal, ki je povzročil sklep seje, tako da je deželni zbor v treh tednih rešil le eno meritorno predlogo. V «Slovincu» pišejo dannadan, da deželnega zbora ne bo, dokler se jim ne ustreže; po deželi pa se bo upilo, da obstrukcije ni bilo in da ni bilo povoda zaključiti deželni zbor.

Če se bo kdaj pisala zgodovina kranjske dežele, bo zgodovinar, ko pride do naše dobe, nehote segel po svinčniku in na podlagi deželnega proračuna začel računati, koliko denarne škode je napravila obstrukcija naši deželi. Pri vseh investicijah je namreč stvar taka, da država daje podpore za vodovode, za hudournike, vinograde, ceste i. t. d. le pod pogojem, da je udeležena tudi dežela z gotovim prispevkom. Ker pa dežela tri leta vsled obstrukcije ni dovolila ničesar v investicijske namene, odpadli so vsi dotični državni prispevki. Ti prispevki znašajo več stotisoč kron, pobrale jih bodo druge dežele in za nas so izgubljeni za vedno.

Le en izgled! Tako majhen zavod, kakor je dijaška kuhinja v Kranju, ima vsled obstrukcije izgube okoli 1000 kron. Kaj je posledica? Da se je ta svota deloma nabirala po dobrodelnikih, in deloma, da je nekaj mladih ljudi stradalo v dobi, ko so ravno hrane najbolj potrebni.

V enakem položaju je mnogo vdov in sirot deželnih uslužbencev, katerim bi tudi majhne podpore olajšale življenje na stare dni, in ki brez vsake krivde trpe vsled obstrukcije bedo in pomanjkanje.

In takrat bo zgodovinar nehote pogledal, kdo da je bil v tem času škof v Ljubljani, kajti vsi ti kričači, ki danes kakor vaški pijanci ob žeganju bijejo v „Slovenecu“ na mizo: „Deželnega zbora ne bo in ne bo, dokler naša ne velja“, vsi ti bodo izginili kakor slana, ali ostal bo veliki vpliv duhovščine na naše ljudstvo, tudi če se ga dober kos odkrhne, in zgodovinar se bo čudil, kako se je kaj takega moglo zgoditi pod škofom, o katerem se je nekaj pisalo, da je izšel iz naroda in da ima mehko ter dobro srce. In naj je škof Jeglič zadnja leta storil vse, da je vničil svoj vpliv navzgor in svoj ugled med sobrat, vsled organizacije katoliške cerkve ima vendar še toliko moči, da mu je treba le migniti, pa konec je obstrukcije in zopet imamo normalne razmere v deželi.

PODLISTEK.

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

Dalje.

4.

Pretekla sta nekako dva tedna.

Neke noči sta ležala naša prijatelja, lačna in togotna, drug poleg drugega v spalnici, in Ivan je jel Salakinu očitati s tihim glasom: „Vsega tega si ti kriv! Ko bi ne bilo tebe, dobil bi že kje dela!“

„Poberi se k hudiču!“ je posvetil Salakin svojemu prijatelju kratko.

„Ne togoti se! Jaz govorim resnico! Kaj hočem stori sedaj? Ali naj umrem lakote?“

„Pojdi in vzemi si bogato gospo, potem boš sit, mehkužneš strahopetni!“

„Ti Kozbéc, ti krivokljun!“

Na ta način se nista zabavala šele v prvo.

Podnevu sta se klatila po ulicah, le napol oblečena, višnjeva od mraza in le redkokdaj sta našla kak mal zašlužek. Cepila sta drva, lomila led po dvoriščih in prislužila semtertja par dvajsete, katere sta tudi takoj potem potrošila.

Kranjski deželni zbor.

IV. (zadnja) seja dne 14. oktobra.

Otvorivši sejo je deželni glavar pozval k redu dr. Tavčarja zaradi izraza «lažnivec» in potem tudi dr. Šušteršiča ter obžaloval dogodke v zadnji seji.

Poslanec Hribar in tovariši so podali interpelacijo na deželni zbor glede nekega uradnega pojasnila, iz katerega bi imelo slediti, da so: uradni list «Ljubljancanka», potem uradna korespondenčna pisarna in c. kr. ministrski predselnik bili popolnoma opravičeni izjavljati, da se je dne 24. maja t. l. enkrat ustrelilo v kazinsko kavarno v Ljubljani. S tem uradnim pojasnilom se je doslej še nedokazana trditev, da se je streljalo, zopet ponovila ter se tako dal nemškonnacionalnim listom povod, da to stvar vnovič izrabljajo v svoje, slovenskemu narodu sovražne namene.

Poslanec Demšar je vložil kratko interpelacijo zaradi rabe stare mere in vage.

Deželni predsednik Hein odgovarja na interpelacije zaradi premestitve občinske pisarne v Selcih. Župan je brez dovoljenja občinskega odbora premostil pisarno in okrajno glavarstvo je postopalo popolnoma pravilno. Tudi zastran orožnikov je rekel deželni predsednik, da so postopali povsem pravilno. Glede streljanja v kazino pravi baron Hein, da želi, da se deželnemu zboru predlože akti in da se potem na podlagi teh aktov poroča v zbornici, da bo širša javnost izvedela vso resnico.

Poslanec Hribar predlaga, da se o odgovoru barona Heina otvori debata, a ta predlog je bil z glasovi Nemcev in klerikalcev odklonjen.

Potem utemeljuje dr. Šušteršič predlog glede korespondenčnega urada in konečno predlaga, da se predlog odkaže posebnemu odseku. Predlog se sprejme skoro soglasno.

Poslanec dr. Ferjančič poroča v imenu upravnega odbora o prvi točki dnevnega reda: o dovolitvi priklad za cestne namene in predlaga, da naj se onim okrajnocestnim odborom, ki so pravoreedno dokazali, da ne morejo izhajati z 20% doklado, dovoli za leto 1904 posledobno in za leto 1905 tudi višje, vendar pa 50% ne presegajoče doklade na vse neposredne davke z dokladami vred, izvzemši osebno dohodnino. Proti temu sta govorila poslanca dr. Šušteršič in Demšar. Zadnji je deklamiral dolg govor, katerega se je naučil na pamet. Tudi Pogačnik je bil proti, dasi je prav njegov volilni okraj najbolj krevavo potreben takega zvi-

Časih je nesel Ivan kaki kuharici košaro in dobil za to petico. Nesti je moral tako košaro, ki je bila težko obložena z mesom in zelenjadjjo po eno uro daleč. V takih slučajih je čutil Ivan, lačen, da bi se sesedel, da sovraži kuharico, da bi jo mogel napasti, pri tem se je pa bal, da ne bi izdal svojega čustva, kazal se je ponižnega in opazoval z goljufivim ravnodušjem vse, kar je ležalo v košari in dražilo njegovo lakoto.

Časih je prosil Ivan za hrbtom policije miloščine, ali pa je Salakin ukradel kos mesa, kos surovega masla, glavo sočivja, svinčeno utež. V takih slučajih je Ivan trepetal bojazni in govoril k svojemu pajdašu: „Ti me pripraviš v nesrečo! Oba utaknejo v ječo!“

„Tam se vsaj najeva do sitega in dobiva obleko!“ je odgovoril Salakin ravnodušno. „Ali sem morda jaz temu kriv, da se lažje krade, kakor pa dobi delo?“

Tistega dne sta naberačila komaj šest kopejk za prenočišče. Salakin je nekje ukradel hleb belega kruha in povezek pese. — Več nista imela jedila.

Lahkota ju je žgala po osrčju in jezna sta bila, ker nista mogla spati.

„Koliko sem izdal zate?“ je vprašal Salakin očitaje. „Vse, kar si imel, je bila površna suknja in sekira.“

„In šestdeset kopejk; — te si gotovo pozabil?“

sanja. Blejci, zapomnite si to dobro! Med poslancema Pircem in Demšarjem je nastala mala kontroverza, ker je slednji protestiral proti zvišanju v imenu čestnega odbora, pa ga k temu ni bil nihče pooblastil. Predlog upravnega odbora se pri glasovanju sprejme.

Dr. Krek nujno predlaga, naj se sklene, da sme deželni odbor sprejemati od vlade samo slovenske dopise. V utemeljevanju svojega predloga je rekel, da predlog ni obstrukcijski, a nujen že z ozirom na zadnje dogodke, ko deželni predsednik na slovenske interpelacije ni hotel odgovarjati v slovenskem jeziku.

Baron Hein je dejal, da deželni odbor kot urad mora sprejemati dopise i. t. d. v slovenskem in nemškem jeziku, kajti po zakonu sta oba jezika enakopravna v deželi. Ko se dr. Krek ugovarja, da bi tendenca njegovega predloga bila naperjena proti ravnopravnosti, predlaga dr. Schweitzer poimensko glasovanje. Za predlog so glasovali vsi slovenski poslanci, proti pa nemški. Predlog se odkaže tistemu odseku, ki dobi v presoji dr. Suštersičev predlog glede korespondenčnega urada.

Čim je bil sprejet predlog zastran odseka, ki naj poroča o nasvetu dr. Krika, je nastal v zbornici vihar. Klerikalni poslanci so burno vpili: «Abzug, Hein! Ven ž n.im!» Tudi velik del galerije je tako kričal. Ta demonstracija je trajala kakih pet minut. Deželni predsednik je ostal na svojem mestu in se ni umaknil. Deželni glavar Detela je pa zaključil sejo, na kar so se poslanci razšli.

V ponedeljek pa je poročal uradni list, da je s cesarjevim privoljenjem zasedanje deželnega zbora kranjskega zaključeno.

V Kranju, 22. oktobra.

Iz deželnih zborov. V goriškem deželnem zboru je bil sprejet predlog slovenskega poslanca dr. Tume, da se v Gorici ustanovi dve ločeni gimnaziji in realki, namreč po ena s slovenskim in po ena z italijanskim učnim jezikom. Predlog se enoglasno sprejme. — V istrskem deželnem zboru se je sprejel enoglasno predlog, da se razdeli učiteljsiše v Kopru v hrvaško-slovensko in italijansko.

Veliki škandali so se primerili v zadnji seji občinskega sveta na Dunaju. Večina je izključila socialista Reumanna od treh sej, ker ji je bral krepke levite.

Macedonija. V Brodu se je izvršil atentat na ondotno grško cerkev. Napadalci so razsekali cerkvena vrata ter tudi streljali v ista. Duhovnika so v cerkvi ustrelili ter ga razsekali z noži, njegovo ženo pa so najprej umorili, potem pa sežgali. Tudi kmeta Koča in Voljana so umorili pred cerkvijo. Napad je izvršila neka bolgarska četa.

Renčala sta drug na drugega, kakor dva huda psa, in že je Ivan, dozdevno nenamenoma, dvakrat odrinil Salakina s komolcem. Do očitega prepira pa le ni hotel gnati; privadil se je na svojega tovariša in vedel je, da mu bo brez Salakina še slabeje. Da bi ostal v mestu, pred tem se je bal. Da bi se pa raztrgan in napol nag vrnil v vas, — tega se je sramoval pred svojo materjo in pred dekleti, — pred vsem. Tudi se mu je Salakin vedno rogal, kolikorkrat je govoril o povratku.

„Pojdi, le pojdi!“ je govoril reže. „Napravi veselje svoji materi, — pokaži ji svoj lepi zaslužek in svojo gospodsko obleko!“

Poleg tega je zadrževal Ivana od povratka v vas nek nejasen up na uspeh. Kmalu se mu je dozdevalo, da se ga usmili kak bogat gospod in ga vzame za delavca v službo, kmalu je domneval, da najde Salakin kak pot iz tega neznoznega stradanja. Tak up na tovariševo usodo je gojil tudi Salakin, ki je večkrat rekel: „Nič ne dé! Se že prerijeva! Že napraviva!“ Dalje prih.

Umrli je dne 15. t. m. saksonski kralj Jurij v 72. letu svoje starosti. Prestol je zasedel šele leta 1902 kot 70 letni princ po smrti svojega brata kralja Alberta. Avstrijskega cesarja bo zastopal pri pogrebu Franc Ferdinand. Nemški cesar pride osebno k pogrebu. — Novi kralj, sin kralja Jurija, je že zasedel prestol ter izdal na armado dnevno povelje, na prebivalstvo pa svečano proklamacijo.

V Italiji je zbornica razpuščena in so razpisane splošne volitve na dan 6. novembra, dopolnilne pa na dan 13. novembra.

Na Portugalskem je celokupno ministrstvo podalo ostavko.

Rusko-japonska vojna.

Zadnji krvavi boji na Daljnem Vztoku so dali japaniflom zopet nekoliko ugodne prilike, da so zagnali velikanski krik ter da razširijo neko neverjetno vest o nerednem begu ruske vojske. Res je, da so se Rusi umaknili, a o kakem nerednem begu ni niti govora. Prodiranje ruske armade je zlasti obteževalo nepoznanje gorskega terena. Sicer pa so to nekako pripravljali boji, a stara stvar je, da se uspehi v takih bojih jako menjajo, kar je odvisno od slučajnosti, kakor n. pr. ta, da predstraže navadno naletijo na premoč in zato se morajo umikati, ali takih dogodkov se ne sme jemati pretragično, ker morda se pokaže že v kratkem situacija povsem izpremenjena, kajti Kuropatkin je odposlal del svoje armade. Ti voji bodo odločili bitko. Toraj na vsak način dosednji boji še niso odločilni.

Poročila govore o veliki zmagi Japoncev pri Janteju. Jasno pa je, da tu ni šlo za kako jednotno vodjeno bitko, namreč za vrsto posameznih bojov, v katerih vsikdar onahuje semintja. Sicer pa je položaj pri Janteju za Ruse še jako oddaljen od katastrofe, in da se kljub tolikajnim izgubam vedno počasi sicer, a gotovo bližajo svojemu vspehu. Izgube šestdnevnega boja so na obeh straneh velikanske. Vse ceste in pota se bile prenapolnjene z ranjenci. Rusi so izgubili v teh šestih dneh le okrog 15.000 mož, a ne, kakor nekatera poročila trde, 40.000 in še celo 100.000 ter 100 topov. Vsa ta poročila so, kar ni treba še posebej naglašati, popolnoma izmišljena od konca do kraja. Kuropatkin še svoje rezerve ni poslal v boj. Prava bitka se je te dni ali se bo toraj še le pričela!

Šestdnevni boji okoli Janteja so bili še nekoliko ljutejši in bolj krvavi, kakor pred šestimi tedni pri Liaojanu. Japonci so pokazali pri obrambi isto obupno hrabrost kakor proti napadom.

Boj se je pričel v noči od 13. na 14. t. m. ob reki Šaho. Močna japonska armada je napadla na veliki mandarinski cesti ruski voj, ki je bil utaborjen ob reki. Več napadov je bilo odbitih, a zadnji se jim je posrečil in Japonci so predrli središče ruskega kora. V tem se je vnel hud boj na desnem krilu sosednjega oddelka. Slednjič se je posrečilo Rusom, da so v novič zavzeli vas Šakhepu in Japonce pognali dva kilometra daleč od vasi. Položaj na desnem ruskem krilu je bil delj časa zelo vznemirljiv, ker so se Japonci istočasno navalili na fronto ruske armade in skušali obiti njeno desno krilo, kar se jim pa ni posrečilo. Največ je trpel 17. armadni kor, ki pa je vzdržal vse svoje pozicije, ker mu je pravočasno došel na pomoč 6. armadni voj. Ruska armada je odbila šest japonskih napadov. Sovražna artilerija je morala trikrat ustaviti svoj ogenj.

Dne 16. t. m. se je pričela splošna bitka med celo Kuropatkinovo armado in med Japonci, 20. milj južno od Mukdena vsled naskoka generala Stakelberga na japonsko krilo. Boj je bil ljut. Japonska infanterija je bila izpostavljena ruskemu topništvu. V noči od 16. na 17. se je bitka zopet nadaljevala in se je Rusom po grozovitem boju, v katerem je stal mož proti možu, in ki je divjal tudi ves prejšnji dan, posrečilo zopet zasesti svoje pozicije ob levem bregu reke Šaho, katere ni moči potisniti v ozadje. Napravili so več srečnih naskokov in vzeli Japoncem 32 topov. Japonski odpor je bil v tem

boju že slabejši in sodi se, da so že ustavili svoje prodiranje proti severu. Pri tem pa se general Oku zelo trudi, da bi prišel s svojo levo armado preko reke Saho ter da bi potem zasedel železnico in pota proti Mukdenu in tako prestrigel rusko četo. A Rusi se ne dajo tako hitro ugnati. Navdušeni od vspeha so pričeli zopet z ofenzivo.

Najnovejša poročila se glase, da se je vojna sreča jela odločno nagibati na rusko stran ter da so bila dosedanja poročila nekaterih časopisov o japonskih zmagah zelo pretirana. Rusi so, kakor se poroča iz Mukdena, napadli japonske pozicije zapadno od vasi Suketun in Huanšan, 20 kilometrov južno od Mukdena, ter pognali v beg Japonce, ki so pustili na bojišču vse svoje ranjene in mrtvece ter več topov, ki so prišli v roke Rusom.

Kakor je že omenjeno, so se Rusi utrdili ob reki Saho, kjer se je dne 16. t. m. pričel boj, ki je prinesel Rusom veliko zmago. Boj se je končal s popolnim porazom Japoncev, ki so večinoma zbežali, več tisoč pa so jih Rusi vjeli, med tem tudi mnogo topov. Brigada Yamata, ki je takorekoč najbolj trpela, je bila docela uničena. Tudi brigada generala Nodzu je popolnoma pobita in ruska armada je po sedemkratnem naskoku zavzela japonske pozicije pri Linsigu in Linsipu.

Izpred Port Arturja ni nikakih novih poročil. Očividno je, da Japonci ne dosežejo nobenega pravega uspeha. V Tokiju pričakujejo, da pade na vsak način Port Artur v 14 dneh, najpozneje pa 3. novembra, na rojstni dan mikadov. No, ta pobožna želja se jim še tako hitro ne uresniči, kajti v Port Arturju so popolnoma prepričani, da trdnjavo v doglednem času osvobodijo Kurapatkin.

Dopisi.

Iz Luzerna Pa., Severna Amerika. Tukajšnje slovensko podporno društvo sv. Barbare je imelo dne 4. septembra volitev novega odbora. Izvoljeni so bili sledeči: Jurij Judic, predsednikom, Janez Brejce, podpredsednikom, Lovrenc Berce, I. tajnikom, Jožef Župnik, II. tajnikom in Alojzij Burgar, blagajnikom; za gospodarski odbor sta bila izvoljena: Matija Judič in Janez Kern. Drugih slovenskih društev nimamo in jih tudi nemoremo imeti, ker tukaj nas je le malo Slovencev. Slovenskega duhovna tudi nimamo, dovolj pa je angleških, nemških in poljskih duhovnov, ki hočejo vsak denar sproti spraviti iz ubogega delavca, za duše jim seveda ni mar, toliko bolj se pa brigajo za politične stvari in morajo pri vsaki reči imeti prvo in zadnjo besedo. Pogoj cerkvenih učenjakov je sicer «revnim biti ni sramota», toda oni sami hodijo mimo revnih, ne da bi se zmenili zanje, ako jim ne morejo kaj odvzeti, no, pa saj vedo, da, kdor je bogat, ta je go-pod in ta se navadno izprehaja na konju ali pa se vozi v kočiji ter mu strežeta kočijaž in sluga. To je opaziti pri vseh cerkvenih dostojanstvenikih, kateri trdijo, do so nasledniki onega, ki je hodil bos. Ako jih pa človek, malo bolj natančno opazuje, se pa kmalu prepriča, da so veliko bolj podobni naslednikom onega, katerega se boje zlasti otroci. Dne 12. septembra je tukaj po dolgi bolezni umrl naš rojak Jakob Novak, doma iz Rovt pri Podnartu. V Ameriki je bil že čez 20 let. Bodi mu lahka zemlja tuja! — Tukajšnji Slovenci delamo brez izjeme vsi v premogokopih. Zasluzek ni ravno velik, vendar si marsikak marljivi Slovenec v teku let prihrani lepih denarcev. Sedaj se je začelo tukaj in po vseh združenih državah slabejše delati, ker se bližajo volitve za predsednika. Vsled tega zdaj na zimo nikomur ne svetujem hoditi v Ameriko. Konečno pa pozdravljam vse bralce in naročnike «Gorenjca». L. Berce.

Novice iz kamniškega okraja.

— Občinske volitve v Kamniku. Kmalu se bodo vršile v Kamniku občinske volitve. Klerikalci se že sedaj marljivo pripravljajo na naskok, ker hočejo strmoglaviti sedanji narodno-napredni občinski zastop in njegova naprednega župana g. Jos. Močnika. V Kamniku je sicer narodno-politično in gospodarsko društvo «Zora»,

pa o tem že dolgo ni ne duha ne sluha. Ali bi ne bilo umestno, ko bi se to društvo jelo že sedaj malo brigati in delati?

— Jaz hočem biti župan! Tako se glasi po Kamniku — kakor se nam piše odondod — iz ust Kosmovega Janeza. Dragi «Gorenjec!» Ko bi ti vedel, da je ta Janez nadut človek, kakor nihče drugi po celem Gorenjskem, potem bi se ne čutil, da si prizadeva na vse kriplje, da zasede županski stolec. Pri tem ga seveda podpira cela garda črnih kavranov. Z geslom: «V boj za najlepšo kamniško gospo!» dirja «velečastiti» od volilca do volilca že ves čas, kar je v Kamniku. Kako plačilo boče dobil za svoje naporno delo, se še ne ve; o tem se bodo pogovorili Janez, njegova «najlepša» in «velečastiti» sami med seboj. Janez ni trd človek! Tudi nek devičnik, čegar devišstvo je tolko, kakor kake vlačuge, si prizadeva, da bi spravil svojega kolega na županski prestol. Stranka od «žlindre» se že baha, da bode zmagala v drugem in tretjem razredu. Tako lahko ne bo šlo, gospod Janez, posebno v drugem razredu ne. Če spi društvo «Zora», pa mi volilci ne bomo spali. Sicer se pa mora nekaj ukreniti tudi v tem društvu. Kdor noče delati, naj se ne pusti voliti! Mi hočemo imeti odločne može, ne pa zaspance! «Jaz hočem biti župan!» pravi Janez, in «Jaz hočem biti županja!» pravi njegova «najlepša», jaz pa pravim: «Žlindra nam gospodovala ne bo!»
Volilec II. razreda.

— Mrtvega so našli reveža Petra Ribiča v Študeh pri Mengišu.

— Požar. Dne 6. t. m. zvečer je začelo greti v hlevu kajzarice Marije Oražem na Krtini. Ogenj je vpepelil hlev s svinjakom, kozolcem in skednjem. Hišo Oražmove so kmetje k sreči še uhranili pretečega ognja, ravnotako so rešili še živino in skoro vse gospodarsko orodje. Skoda se ceni na 1600 kron, zavarovalna svota pa znaša 1000 K. Ogenj je menda zanetil 12letni domači sin.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Odlikovanje. Cesar je podelil mon-ignorju Tomo Zupanu, prvomestniku družbe sv. Cirila in Metoda povodom njegovega umirovljenja kot profesor vitežki križec Franc Jožefovega reda. — Odlikovan je hišni posestnik in trgovec g. Ivan Kajba v Škofji Loki s srebrnim zaslužnim križcem s krono. Gospod Kajba opravlja že 32 let službo mestnega tajnika na škofjeloskem magistratu. Čestitamo!

Poročil se je minulo sredo na Brezjah g. dr. Avgust Mayr, zdravnik v Cerkljah, z gospico Finkovo, hčerko tukajšnjega davčnega kontrolorja gosp. Finka.

«Akademija». Znano je, da smo Slovenci, kar se tiče ustanavljanja novih društev, morda eden prvih narodov na svetu. Vsled tega smo vedno skeptični, če slišimo, da se snuje novo društvo. Vse kaj drugega je glede društva «Akademija», ki ima svoj prvi občni zbor dne 26. oktobra ob poldevetih zvečer v prostorih hotela «Ilirija» v Ljubljani. Kar smo potrebovali tako krvavo in pogrešali tako dolgo, namreč društvo, ki ima smoter, nesti prosveto med mase našega ljudstva, lotiti se malega dela, to nam obeta «Akademija». Vabilo k občnemu zboru preveva nek svež, pri nas nenavad-n duh. Če se posrečijo nameni tega društva le deloma, potem je upanje, da se dvigne vsaj en del našega kinetskega ljudstva do samostojnega mišljenja in zaraditega želimo mlademu društvu najlepših uspehov.

O volilni reformi na Kranjskem. Ustavni odsek je predložil v zadnji seji minuli petek deželnemu zboru naslednji načrt: 1.) Obstoječim volilnim razredom je priklopiti nov splošni volilni razred, v katerem bodo volili tudi širši krogi prebivalstva, ki dosedaj niso imeli nobene volilne pravice; 2.) temu novemu volilnemu razredu se priznajo kvečjemu štirje mandati, od katerih pripada: a) eden deželnemu stolnemu mestu Ljubljani, b) drugi večjim industrijskim krajem, ki se imajo določiti, c) zadnja dva mandata po ostalim delom dežele, ki se bodo volili

pod a) in b); 3.) obstoječi volilni okraji kmetijskih občin so kolikor mogoče tako izpremeniti, da vsak okraj voli le enega poslanca; 4.) za sklepanje v nasvetovalnih izpremembah deželnega reda in deželnega volilnega reda je potrebna navzočnost štirih petin vseh članov deželnega zbora in potrditev vsaj treh četrtin navzočih; 5.) preosnovani deželni in deželni volilni red ima stopiti v moč zakona po preteku volilne dobe sadanjega deželnega zbora.

Klerikalni poslanci za ljudske koristi. Vsled brezvestne in sleparske klerikalne obstrukcije je kranjski deželni zbor že dobra tri leta obsojen v brezdelje. Šele v zadnji seji letošnjega zasedanja se je r.šila jedna cela važnejša točka dnevnega reda. Večina je sprejela predlog, glasom katerega se pooblašča deželni odbor, da sme dovoljevati cestnim odborom zvišanje cestne naklade nad 20%. S tem sklepom se je ugodilo vroči želji mnogih cestnih odborov iz okrajev, ki so izključno zastopani po klerikalnih poslancih. Nekateri cestni odbori bi morali najeti velika posojila, ker z dosedanjo naklado ne morejo več izhajati. To velja zlasti za radovljiški okraj, kjer vsled zgradbe nove železnice podjetniki s prevažanjem tovorov močno pokvarjajo ceste in kjer bo treba delati nove dovodne ceste k kolodvorom. Ako bi se ne rešila ta važna zadeva v deželnem zboru, bi podjetniki po dovršeni zgradbi s svojimi milijoni ostavili deželo, ne da bi kaj več prispevali k vzdrževanju in zgradbi cest, dočim bi domačini še leta in leta morali plačevati večje naklade na ceste, zvožene in raztrgane po obogatelih tujcih. Oglejmo si torej nekoliko klerikalne poslance, kako stališče so zavzemali napram napolninanemu predlogu, ki je le v prilog ljudskim koristim. Dr. Šuštersič je bil za to, da se predlog vrne odseku in da deželni zbor le od slučaja do slučaja dovoljuje za posamezne cestne okraje zvišanje naklad. Bržčas si je mislil, da se bo za vsako prošnjo kakega cestnega odbora deželni zbor skliceval posebej. Poslanec Pakiž, ki dobro pozna res obupno stanje ribniškega cestnega odbora, je govoril za zvišanje, a je potem takoj moral pljuniti v lastno skledo in vsled klubovega sklepa glasovati zoper zvišanje! Razboriti Demšar, ki prav dobro ve, da cestni odbor škofjeloškega okraja nujno potrebuje pomoči, je v imenu škofjeloškega in kranjskega cestnega odbora protestiral proti zvišanju, ne da bi ga bil kdo v to pooblastil, ne da bi bil sploh član jeunega ali družega odbora. Mož pač ne more pozabiti, da ga niso volili v cestni odbor, četudi je »gospod« deželni poslanec. In poslanec Pogačnik, katerega volilci bi trpeli največjo škodo, ako bi bil propadel predlog upravnega odseka? On, ki je tako korajžen, da je vsak čas pripravljen barona Heina požreti kar kosmatega (Z jezikom seveda! Opomba stavčeva), je to pot moral požreti le svoje prepričanje in, viseč na Šuštersičevi spagi, je govoril in glasoval zoper koristi svojih volilcev. K sreči ima večina več srca za kmetijske volilce, kakor ti patentirani osrečevalci našega dobrega ljudstva. Ker je večina sprejela predlog upravnega odseka, je prizadetim okrajem prihranila tisoče in tisoče kron, katere bi sicer tuji milijonarji odnesli iz dežele.

«Ein Spaßvogel». In tak je brez dvombe gospod Joško s Podnarta v veliki meri. Če mu visoka politika dovoli kak oddihljaj, igra rad po gorenjskih stibeljih vlogo slovenske Egerije, seveda če ga kdo posluša. Včasih pride tudi kak kmet potožit mu svoje gorje. To ni zameriti kmetu. On vidi, da se g. Joško odpelje na Dunaj, prav kakor Martin v Zagreb, če se skliče državni zbor, in da se pripelje zopet v Podnart, če se je državni zbor odgodil, prav kakor Martin iz Zagreba. Zameriti torej ni kmetiču, če potoži svoje bolečine. In v takem položaju bi morali videti g. Joškota! Takrat mu pride na misel, da je on naslednik grofa Hohenwarta. S celo dlanjo si gre čez čelo, z velikimi, a čednimi nohti si popravi brke in izpregovori tako: »Bomo že naredili, bom že govoril z ministrom.« — Najbolj pa ga je pihnil pri slavnostni otvoritvi sadne razstave v Radovljici. Samobesebi se razume, da je bil tudi poleg, ko se je vršila ta slavnost. Zelela je visoko stoječa oseba — vsaj tako on pripoveduje — v dotiko priti z g. Joškotom. G. Joško, naslednik grofa

Hohenwarta, pa: ne in nikakor ne. In ker ni imel pri rokah megle, v katero bi se bil zavil, skrival se je pod stoli, klopni, mizami in, ko je bil naval najhujši, smuknil je s sloko svojo postavo med mize, na katerih so se blestela bujna jabolka in duhteče hruške. Und sie konnten zu einander nicht kommen, das Wasser war viel zu tief! — To smo hoteli zabeležiti kot vir našim zgodovinarjem, ki se bodo kdaj bavili z Joškotovim životopisom, obenem pa v zabavo vsem onim, ki imajo še kaj smisla za pretresujoči čar nepróstovoljne komike.

Občni zbor «Meščanske godbe» v Kranju. Minulo nedeljo dopoldne se je vršil v društveni sobi v Pungratu ob zelo pičli udeležbi — bilo je navzočih samo 16 članov — občni zbor tukajšnje «Meščanske godbe». Po običajnem nagovoru predsednika «Meščanske godbe», g. K. Floriana, poroča blagajnik g. K. Geiger o blag. stanju. Kakor druga leta, je tudi letos darovala mestna občina kranjska 200 K, g. dekan Koblar 100 K in tukajšnji veletržec in posestnik g. Franc Omersa 50 K za prijazno sodelovanje godbe pri pogrebu njegove pokojne gospe soproge. Na to poroča tajnik, g. Ferdinand Hlebš o važnejših dogodkih v minulemu letu. Odbor je imel 6 sej. Društvo šteje 112 podpornih članov. Godba je sodelovala pri raznih koncertih in slavnostih, priredila več promenadnih koncertov i. t. d. Volitev novega odbora se je vršila z listki. Z večino glasov so bili izvoljeni odbornikom gg.: Josip Fuso, Ferdinand Hlebš, Ivan Jagodic, Ivan Pr. Lampret, Tomo Pavšlar, Rudolf Pibovec, Edmund Roos, Karl Vindišar in profesor dr. J. Žmave; namestnikom pa: A. Drukar, Gašper Eržen in J. Prašnikar; pregledovalcem računov Gašper Eržen in Rudolf Roos.

Odbor «Meščanske godbe» v Kranju se je sestavil takole: Predsednik: Ferdinand Hlebš; potpredsednik: Josip Fuso; blagajnik: Karl Vindišar in tajnik: Rudolf Pibovec.

Mladenice, ki imajo veselje do godbe, sprejema v pouk «Meščanska godba» v Kranju. Oglasiti se je treba pri predsedniku g. Ferdinandu Hlebšu, trgovcu v Kranju.

Velika nesreča — preprečena. V soboto ponoči proti jutru se je bilo zrušilo med postajama Podnart in Sv. Jošt na daljavo kakih 20 do 25 metrov hriba na železniško progo, ne da bi bilo tamosnje postajenatelništvo kaj vedelo o tem. Šele, ko je pridrdral v obližje jutranji osebni vlak iz Trbiža, je opazil na nekem ovinku strojevodja, g. Bodnar, da je proga zasuta in je začel zavirati vlak, katerega pa je tik pred zasipom moral ustaviti z vso močjo, da ni zavozil v zasip. Vsled močnega sunka so se vsi voženci v vlaku močno prestrašili in jih je bilo menda nekaj tudi lahko telesno poškodovanih. Vlakovodja, g. Legat, je takoj skočil z voza na neko škarpo, kjer si je nalomil križ in se tudi pobil na glavi. Poškodba je težka. Nadalje sta se tudi lahko telesno poškodovala sprevodnika Ivan Belihar in Franc Iskra. Kakor pripovedujejo očitvidci, gre vsa zasluga za prepričanje te velikanske nesreče le strojevodju, g. Bodnarju. Prehvaliti se ne da njegova pazljivost že iz tega, ker se je šele danilo in je bila taka megla, da je komaj opazil, da je nekaj na progi. Mož je moral biti res hladnokrvn, kajti, ako bi bil zamudil le nekaj trenutkov, bil bi najbrže cel vlak ležal razbit — v Savi, ki teče poleg proge. Vlak je dospel v Ljubljano šele čez dveinpol uri pozneje.

Letoviški list na Bledu. Zadnja številka letoviškega letoviškega lista na Bledu izkazuje, da je letos obiskalo Bled 2853 tujcev.

Zaprli so v Kranjski gori Franca Roglja iz Črne vasi pri Litiji radi hudodelstva nevarnega pretenja. Rogelj se je iz maščevanja, ker je bil odpuščen iz službe, napil in grozil svojemu gospodarju, da ga ustrela.

Napad. Janeza Kapusa, posestnika iz Studenčice pri Lescah, je na Bledu, ko je vozil premog v Bohinj, neznan človek napadel in ga s kolom udaril po glavi. Kapus je težko ranjen.

Kot zdravnik se bo naselil v Ljubljani, Prešernove ulice, hiša mestne hranilnice, II. nadstropje, doktor vsega zdravilstva Jernej Demšar, rodом iz selske doline. Svoje ordiniranje prične začetkom meseca novembra.

Iz Škofje Loke se nam piše: Tamburaški klub „Šiška“ pri Ljubljani namerava prirediti, kakor čujemo, v nedeljo, 23. novembra v prostorih škofovsko čitalnice koncert, v zvezi s komičnimi prizori, plesom i. t. d. Čisti dobiček bo namenjen v dobrodelne namene. Natančnejši vspeh priobčimo pravočasno.

Samomor. Piše se nam: Pri sv. Duhu pri Škofji Loki se je obesila v torek prilično petdesetletna omožena Marija Hartman, po domače Kopačeva. Našli so jo v „Štibeleu“ v sredo zjutraj. Pravi vzrok, ki je privedel priletno ženo do obupnega čina, doslej se ni znan. Govori se pa, da so krive večalimanj rožbinske razmere.

Redni občni zbor sklicuje slovensko pevsko in bralno društvo „Triglav“ v Radovljici na dan 30. oktobra 1904 ob 2 uri popoldne v društvenih prostorih.

Grozna nesreča. Dne 19. t. m. ob 1/4 6. uri je posebni vlak, ki je prišel iz Trbiža, na jeseniškem kolo-dvoru odtrgal železniškemu nadsprevodniku Namoru pri premikanju roko od trupla tako, da se ga je držala le še s kožo. V Šiški žaluje za njim 25 let stara žena in dva otroka. Železniški stroj je šel sprevodniku čez prsi.

Prvi ustanovnik jeseniškega „Sokola“ je postal trgovec g. Anton Treven z vsoto 50 K. Naj bi našel obilo posnemačev!

Nesreča. Minuli četrtek je streljal trgovčev sin Viktor Grobotek na Bohinjski Bistrici vrabce. Splezal je najprej na neko poslopje in potegnil za seboj puško, ki se mu je v tem sprožila in ga zadela v trebuh. Prepe-ljali so ga v deželno bolnico.

Križem sveta.

Simon Gregorčič, slavni pesnik slovenski, je minulo soboto praznoval šestdesetletnico svojega rojstva, oziroma štiridesetletnico svojega pesnikovanja. Na mnogaja ljeta!

Kolera se širi v Debrisu. Vsak dan umre 300 do 400 ljudi. Armensko prebivalstvo zapušča kar trumoma mesto.

Morilca bivšega dunajskega občinskega svetnika Sikora, zakonska Klein, so dne 17. t. m. v Parizu vjeli in aretirali. Stanovala sta v hiši št. 200 na Rue St. Denis. Izdal ju je hišni portir, ki ju je spoznal na podlagi slik v listih. Na policiji sta priznala svoj zločin.

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju si je izvolilo sledeči odbor: predsednik: phil. Sever, podpredsednik: med. Hočevnar, tajnik: phil. Matjašič, blagajnik: phil. G. Sajovic, knjižničar: phil. Kmet, arhivar: tehn. Widmayer, gospodar: med. vet. Lampret, namestnika: phil. Vavken in iur. Salberger.

Praktična iznajdba za dojenčke. Profesor Pfandler v Inomostu je iznašel pripravo, za katero mu bodo gotovo dojenčki — seveda ne nižjih slojev — hvaležni. Dete leži na fini, vpgljivi kovinski mreži, ki se loči s suho plenico od kovinske plošče, kakor hitro pride skozi mrežo in plenico na ploščo mokrota, se sklone električni tok — cela priprava je zvezana z električno baterijo — in v sobi začne zvoniti. «Dete zvonit!» kliče mati ter ga hiti previjati. Otroci, ki bodo počivali na takem aparatu, se najbrže ne bodo znati jokati.

Nova moda pri obedu. V angleških visokih krogih je sedaj nova moda. Pri obedih, kjer je gostija, ne sedi vsak gost ves čas na istem mestu. Vsak sedi tam, kamor je sedel od začetka, le toliko časa, dokler ni končana juha. Potem zazvoni gospodinja na zvonec in vsak gost se pomakne za en prostor dalje k drugi dami. To se godi tako pri vsaki jedi. To je za ženske jako koristna moda, da jim ni treba vedno poslušati prismo-darij svojih kavalirjev.

Petletni deček rešil življenje. V Londonu sta bila petletni James Neidl in njegov dveletni bratec sama v hiši, katera je pričela goreti. James je bežal po stopnjicah, a med potjo se je spomnil, da bratec še spi v postelji. Urno se je povrnil po stopnjicah nazaj, ki so bile polne dima, da je komaj dihal, ter vzel spečega bratca in ga srečno prinesel na prosto.

Ritmojster — ropar. Nadavno je vpokojeni hu-zarski ritmojster Alfonz Mayer pl. Eichrode izginil z Du-naja, kjer sta napravila z ženo veliko dolgov. Mayer se je pred enim letom poročil z bogato nevesto, a živela

sta tako potratno, da sta zapravila vso doto. Sedaj pa se je zvedelo, da je «plemeniti» ritmojster vlnil v Bu-dapešti v stanovanje svoje gospodinje ter ji odnesel mnogo obleke in dragocenosti ter zbežal na Dunaj, kjer so ga prijeli.

Domača knjižnica.

Poročilo odbora dijaške kuhinje v Kranju za šolsko leto 1903/1904. Letos obhaja dijaška kuhinja v Kranju desetletnico obstanka. Vsega skupaj je izdala 275.959 obedov, stroškov samo za hrano je imela 46.227-16 K. Dohodkov v minulem letu je bilo 51076 K, stroškov pa 5169.67 K, torej primankljaja 63-91 K. Premožensko stanje znaša koncem avgusta 1904 K 22513-17. Na koncu poročila so imenoma navedeni vsi dobrotniki in dobrotnice zavoda. Odbor obstoji iz gospodov: dr. Edvard Šavnik, načelnik; notar A. Šlamberger, načelnika na mestnik; profesor A. Jeršinovič, tajnik, in profesor Anton Zupan, blagajnik, kot zastopnika profesorskega kolegija; Vinko Majdič, dr. Franc Prevc, sod. adjunkt Al. Seliškar, odborniki.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za navadno leto 1905 je ravnokar izšel. Vsebina mu je naslednja: 1.) Koledar za leto 1905; 2.) Dr. Fran Skofič (s podobo); 3.) Slovan; 4.) Pri proštu Lovru Serajniku v Tinjah; 5.) Na tujem; 6.) Kdaj sem se smejal; 7.) Kukavica; 8.) Senice; 9.) Češka „Osrednja Matica šolska“; 10.) Drobnosti o Prešernu. A. Ob grobu Prešernove matere. B. Še ena posvetitev „Krstu pri Savici“. 11.) Vestnik družbe sv. Cirila in Metoda XVIII. — Cena temu koledarju, katerega prav toplo priporočamo, je le K 1-20 brez poštine. Čisti dobiček je namenjen za prepotrebno blagajno.

Učenca

poštenih starišev, ki ima veselje do tiskarstva in je dovršil vsaj par gimnazijskih razredov, sprejme

Tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Učenec

se sprejme pri

H. SUTTNER

155—5

urar v Kranju.

izvrsten okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poština 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljati mesečni.

Vydrova ledarna žitne kave Praga-VIII.

Tapetnik in preprogar

Dragotin Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovano z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904.

Loterijska srečka dne 15. oktobra t. l.
Trst: 37 47 55 38 46

G. Piccoli

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti
papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmaceutičnega laboratorija, ki se izotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkovita pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijevo železnato vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Polliterka, steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1:30.

Zunanja naročila po poštne povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

II. 199-52

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen 4-21

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Vozna pregrinjala

(plahte) nepremočljiva, najboljšega izdelka prodaja tvrdka 163-3

R. & E. Rooss, Kranj.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje povodom boleznin smrti naše preljube, nepozabne soproge, mamice in stare mamice, gospe

Josipine Omersa

kakor tudi mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Posebej in iskreno se pa še zahvaljujemo gospodoma zdravnikoma dr. Šavniku in dr. Globočniku, kista stala za boleznin preljubi pokojnici toli požrtvovalno ob strani ter ji lajšala bolečine, slavni «Narodni čitalnici» v Kranju za polnoštevilno udeležbo pri pogrebu, slavnemu zboru taiste za ganljivo petje pred hišo žalosti in na pokopališču, slavni «Meščanski godbi kranjski» za tolažilno godbo in spremstvo pri pogrebu in vsem darovalcem lepih vencev. 181-1

V Kranju, 15. oktobra 1904.

Zalujoči ostali.

Naznanjam

da kupujem vsakovrstne stare reči za vedno ali pa le za nekaj časa, do dogovorjenega obroka, tako da lahko ob določenem času prodajalec nekaj dražje nazaj kupi.

Vežem knjige cenejše kakor vsak drugi.

166-3

Pavel Bizjak, Kranj št. 118.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-3

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Dobava izvrstnih

kranjskih klobas

na debelo 174-3

M. Globočnika nasledn. Ivan Troha

Kropa (Gorenjsko).

Učenca

ki ima veselje do krojaškega obrta, se sprejme takoj.

Pogoji se zvedo pri Matiju Hrastu, krojaškem mojstru v Lescah. 182-1

Naznanjam

slavn. občinstvu, da sem sedaj otvoril v Kranju h. št. 102

trgovino z usnjem.

V zalogi imam vsakovrstno usnje na drobno in debelo po primernih cenah. Kupujem tudi vsakovrstne surovo kože.

178-1

Ivan Bedenk.

Imam v kleti

177-3

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Zahtevajte 'Gorenjca' v gostilnah in kavarnah!

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

DA.FIAD

Proda se po jako nizki ceni

kromatična harmonika

I. b. na 4 stopnje, 49 tast, skoro popolnoma nova.
Kje? pove upravništvo 'Gorenjca'.

189-1

Pošteno dekle

sprejemem takoj v službo v tiskarni.

Iv. Lampret, tiskarna. Kranj.

Vabilo k I. plesni veselici

katera se bode vršila v nedeljo 23. vinotoka v gostilni
„Triglav“ v Kranju, Savsko predmestje št. 1

Točila se bodo najboljša štajerska, dolenska in istrijska
vina. Za točno postrežbo se bode skrbelo.

Slavno občinstvo uljudno vabi

178-1

K. Varšek, gostilničarka.

Doktor pl. Trnkóczy-jev

Kranjski redilni prašek za prašiče

189-1

Londonska medalja

je dobil v Londonu, Parizu in Rimu
1903 najvišje odlikovanje
Grand Prix!

Dalje na tisoče zahvalnih pisem, tudi
uradno potrjenih Ta redilni moka se
meša med krmo že pujskom Prašiči do-
sežejo največjo težo.

1 zavojček po 50 vin. se dobiva

pri trgovcih,

po pošti 5 zavojčkov v glavni zalogi

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici,
katera ima znamke za 4 šlerje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edentisočdevetstoena.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila
revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en
zavojček redilnega praška za prašiče. Človek se n ora kar
čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti. strašansko veliko
požro, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala
temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje pripo-
ročiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosím z obratno pošto pet zavojev redilnega praška za
prašiče. **Belišče, Slavonija**, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip Englisch
železniški nadziratelj.

Pariz 1900

„Grand Prix“
Najvišje odlikovanje.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
Original Singer šivalni stroji so posebno pripravi za moderno umetno
vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje.
Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za
posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 6.

98-9

Hamburg - Amerika

150-7

Iz Ljubljane v

Novi York

samo 60 glđ. z dobro presto hrane.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).**

System Balke

GOLDENE MEDAILLE
BERLIN 1901.

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

42-32
priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj z travniško priporočni goriko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsakovrsta dela iz las.

Oddelek za dame s separatuim vhodom.

„Zakaj so Vaši zobje tako beli?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenične kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v lekarni pri sv. Trojici v Kranju.

38-38

71-28

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, vodne žage, pila, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolnej, trsje za obljanje

Zaloga vozniških plah in pokrival za komate.

stropov, vlitte kotle. Veliko izber slamoreznic, železnih peč

Velika izber nagrobnih križev!

Velika izber nagrobnih križev!

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah ***

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto. 167-4

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13-40

Smekalovimi brizgalnicami

novе sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S 1. počastno diplomu za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov,
brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk
in gospodarskih strojev.

Tedenski sejem v Kranju dne 17. t. m.

Prignalo 335 se je glav goveje živine, 14 telet, 242 prasičev, 59 ovac, 2 kozlov, 559 buš. — 50 kg: pšenice K 10-50, prosa K 7-25, ovsa K 7-50, rži K 8-—, ajde K 8-—, ječmena K 7-—, fižol: mandalon in ribničan K 13-50, koks 14-—.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

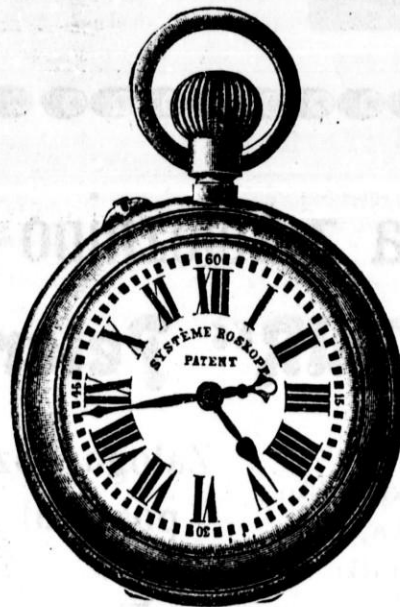
Obseza na 576 straneh več nego 1800 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhje, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, lit-rarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-51

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo
izborno zalogo
ur,
zlatnine
in
srebrnine
po
najnižjih cenah.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničajem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 8-75, najfinejša značka, gl. 6-50. 114-17

Ceniki zastoj in
poštne prosto.
Razpošilja se na
vse kraje sveta.

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent. zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu tvebanju.

17-40

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izzrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavnice.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vaših cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

97-21

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

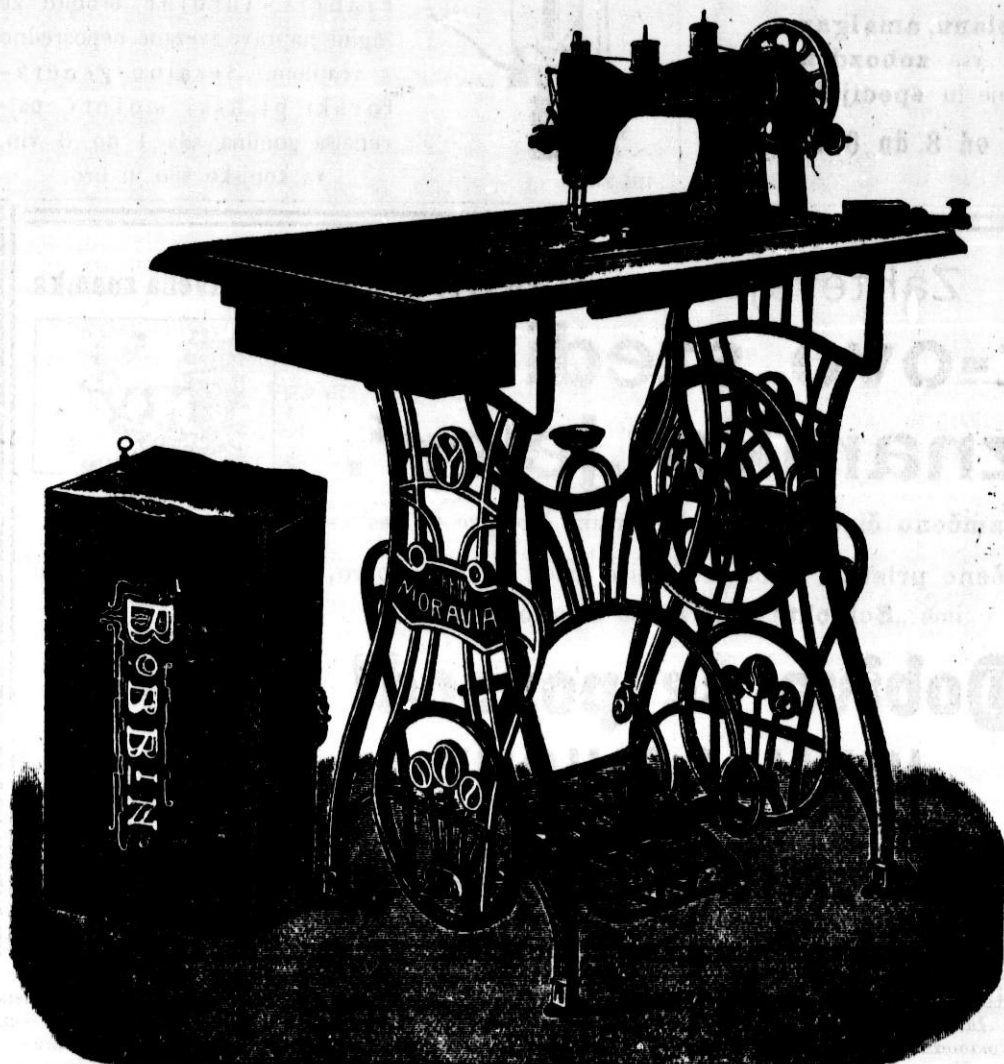
Špecialiteta v nevestinih baiah. Veliki prostori, prtično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilno sobo, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obe-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Pozor!

86-23

„Moravija“-šivalni stroji so najboljši, najpripravniji ter najtrpežnejši.

„Moravija“-šivalni stroji so jako pripravi za umetno vezenje.

„Moravija“-šivalni stroji so poleg tega mnogo cenejši ter se dobivajo tudi na mesečne obroke.

Pouk za umetno vezenje na „Moravija“-šivalnih strojih vsaki dan in sicer brezplačno.

Cenike pošiljam zastoj.

Zaloga in pouk pri tvrdki

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Zastopstvo vsakovrstnih poljedel. strojev tvrdke K. & R. Ježek (Blansko).

Zračna soba

z lepim razgledom in s potrebno pritliko se takoj odda samcu.

Pojasnila daje upravništvo «Gorenjca».

170-8

64-81

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz zavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji vešč in polnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravništvo «Gorenjca».

109-7

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

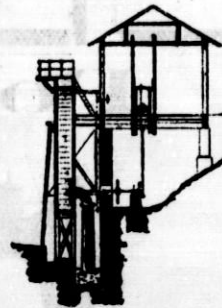
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kličavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajljive mize, ograje na mirodveru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d. 103-24

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-21

tovarna za stroje, železo in kovinotovarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-17

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.